

Källkvicklöpare

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Carabidae (jordlöpare), **Släkte:** *Bembidion*, **Art:** *Bembidion stephensii* - källkvicklöpare Crotch, 1869 **Synonymer:** *källsnabblöpare*, *Bembidion stephensi* Crotch, 1869

Kännetecken

En 5–6 mm lång jordlöpare med påfallande slank kroppsform och långa extremiteter. Översidan är svart med tydlig blå eller grönaktig metallglans, ben och antennbas ljust rödbruna. Förväxlingsrisk finns med den närstående och betydligt vanligare *B. deletum*, som ofta förekommer på samma lokaler. Denna art är något mindre, är inte fullt så slank och har vanligen mörkare lår.

Utbredning och status

Dels i Skåne, dels längs Västkusten norrut till Bohuslän. Någon markant historisk tillbakagång har inte observerats, men antalet kända lokaler är litet, och förekomsterna är oftast begränsade till små ytor. Närmast i Danmark, södra Norge och södra Finland. Världsutbredningen sträcker sig från Mellaneuropa och Baltikum österut till centrala Ryssland.

Ekologi

Ett rovdjur som lever i leriga eller lersandiga rasbranter med framsipprande grundvatten, ofta där marken är vattenmättad och bildar s.k. flytjord. Lokalerna är öppna eller svagt beskuggade och sparsamt beväxna med t ex tussilago eller fräken. Dels i naturligt eroderade strandbranter vid havet eller vid rinnande vatten (t ex skredärr eller strandbrinkar vid leriga åstränder), dels i likartade miljöer i gamla lertag, krit- eller kaolinbrott. Övervintrar som fullbildad och genomgår larvutvecklingen under sommaren. Adulterna påträffas mest under fortplantningstiden på försommaren. Arten är dagaktiv men vistas ofta nere i marksprickor och visar sig först när marken störs eller begjuts med vatten.

Hot

De särpräglade branterna (backafallen) vid Öresund hotas av igenväxning och uttorkning. Vid åstränder utgör vattenreglering ett hot, genom att den naturliga erosionen av strandbrinkarna avstannar, och rasbranter växer igen. Slutligen leder täktrestaurering med igenschaktning och utjämning av kanter till att för arten lämpliga biotoper numera ödeläggs snabbare än de nyskapas.

Åtgärder

Fortsatta förändringar i vegetation och markförhållanden i Öresunds backafall och hur dessa påverkar markfaunan bör övervakas. Omotiverade, "kosmetiska" restaureringsåtgärder i gamla täkter bör undvikas.

Författare

Håkan Ljungberg 2001, 2005, 2019.